

Länsstyrelsen i Uppsala län
Hamnesplanaden 3
751 86 Uppsala

Datum 2008-03-19
Dnr 32-2007-0588

Löpande granskning av Tillsynsverksamheten

Som ett led i den årliga revisionen av Länsstyrelsen Uppsala län har vi granskat rutinen för Styrning och uppföljning av tillsynsverksamheten. Granskningen har utförts genom intervjuer, inläsning av befintliga centrala dokument samt granskning av ett antal tillsynsärenden.

Granskningen har resulterat i iakttagelser som vi vill fästa Länsstyrelsens uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Vi önskar information till Rikskontrollen senast 2008-04-25 med anledning av våra iakttagelser.

1 Styrning och uppföljning av tillsynsverksamheten

Iakttagelser

Granskningen av länsstyrelsens tillsynsverksamhet omfattar kartläggning av centrala delar av tillvägagångssättet för tillsynsverksamheten inom enheterna för beredskap, miljö, social och jämställdhet samt veterinärenheten.

Kartläggningen har utförts genom intervjuer med personal i ledningen för respektive enhet samt genom studier av centrala dokument, erhållna från respektive enhet. Inom ramen för granskningen har vi vidare granskat ett urval av tillsynsärenden från respektive enhet. Syftet med denna genomgång har varit att utvärdera huruvida hanteringen av ärenden sker på ett ändamålsenligt sätt, i enlighet med tillämpliga lagar och förordningar.

Tyngdpunkten i granskningen har lagts på enheterna för miljö samt social och jämställdhet, där omfattningen på tillsynen är mest omfattande inom länsstyrelsen. Övriga enheter har på grund av sin begränsade tillsynsverksamhet enbart granskat översiktligt. Vid granskningen har även länsstyrelsens centrala samordning och uppföljning av tillsynsverksamhet kartlagts genom intervju med ansvarig från ledningskansliet.

Vid granskningen har vi noterat att arbetet med att utforma, genomföra samt följa upp och kvalitetssäkra tillsynsarbetet i allt väsentligt drivs lokalt via länsstyrelsens tillsynsenheter. Ledningskansliet samordnar i liten omfattning tillsynsverksamheten inom Länsstyrelsen i Uppsala län. Detta har bland annat medfört att:

- En gemensam definition av tillsyn saknas inom Länsstyrelsen. Varje enhet har ett ansvar för att definiera tillsyn. Miljöenheten har till skillnad från social- och jämställdhetsenheten definierat begreppet tillsyn i tillsynsplanen. Den utförda tillsynen hos social- och jämställdhetsenheten samt miljöenheten omfattar fler områden än vad som återfinns i dokumenterade arbets- och rutinbeskrivningar, varför det är väsentligt att även dessa områden omfattas av tydliga riktlinjer för innebörden av tillsynsverksamheten.
- En gemensam struktur för tillsyns- och aktivitetsplanerna saknas inom länsstyrelsen. Vidare saknas en tydlighet avseende begrepp såsom tillsynsplan, aktivitetsplan och projektplan inom organisationen.
- Länsstyrelsen saknar en formellt fastställd process för kvalitetssäkring av tillsynsplanerna. I dagsläget skickas planerna in till staben där ledningen med länsrådet som högst ansvarig går igenom dessa och beslutar. En fastställd norm för kvalitet saknas.
- Riktlinjer för hur halvårsuppföljning sker saknas, vilka uppgifter som efterfrågas och i vilken form dessa ska redovisas har ej formaliserats. Ej heller har iakttagelserna från denna uppföljning formaliserats i protokoll.
- Vid genomgången av tillsynen hos social- och jämställdhetsenheten samt miljöenheten noteras att enheterna under året utfört prioriteringar som medfört att anmälningssärenden och ärenden kring ej verkställda beslut prioriterats framför planerad verksamhetstillsyn. Enheterna ansvarar själva för sina omprioriteringar inom berörda verksamhetsområden.
- Centrala direktiv och riktlinjer angående dokumentation i ärendehandläggningen, saknas.
- Granskningen har även visat att uppdaterade arbets- och rutinbeskrivningar för tillsynsverksamheten saknas.
- Vid genomgången av tillsynsenheterna noterades vidare att dokumenterade riktlinjer vad gäller hantering av jävsfrågor i tillsynsärenden saknas. Personalen förväntas känna till förvaltningslagens bestämmelser. Ny personal ska erhålla utbildning

kring förvaltningslagens bestämmelser kring exempelvis allmänna handlingar och serviceskyldighet.

- Systematisk interngranskning av beslutens kvalitet utför ej. En interngranskning kan exempelvis syfta till att utreda huruvida eventuella riktlinjer och processer följts under tillsynsarbetet. Kvalitetssäkring sker i första hand inför tillsynsarbetet och inte efterhand. Tillsynsenheterna förlitar sig helt på att tjänstemännen hanterar tillsynsärenden i enlighet med tillämpliga lagar och förordningar.

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar länsstyrelsen att tydliggöra centrala delar i tillsynsprocessen i syfte att säkerställa att en samsyn skapas runt centrala definitioner och dokument som ingår i processen.

Ett tydligt ansvar på central och övergripande nivå bör finnas för tillsynsfrågor. Framförallt bör definitioner fastställas på central nivå. Centrala direktiv bör tas fram som säkerställer en enhetlig hantering av tillsynsfrågor, m a o utformning av tillsynsplaner, aktivitetsplaner, riktlinjer för hantering av jäv, krav på dokumentation och kvalitetssäkring. Vi rekommenderar vidare att länsstyrelsen ser över uppföljningen av verksamheten och formaliserar denna.

Vi rekommenderar även att länsstyrelsen överväger att utforma rutin för uppföljning av efterlevnad av jävsfrågor i tillsynsverksamheten, vilken förslagsvis kan kopplas till en interngranskning av ett urval av genomförda tillsynsärenden i syfte att utreda huruvida lagar, förordningar samt interna riktlinjer och processer efterlevts vid genomförandet av tillsynsarbetet.

1.2 Granskning av tillsynsärenden

Iakttagelser

Genomgången av ärenden för berörda enheter visat att social- och jämställdhetsenhetens återkoppling efter genomförd verksamhetstillsyn i flera fall dröjt mycket lång tid. Detta kan sannolikt få negativa konsekvenser för tillsynen ur ett effektivitetsperspektiv. En skyndsam återkoppling är att föredra då ett syfte med tillsynen är att den ska bidra till att fel undanröjs. Vi har identifierats följande tre ärenden där handläggningstiden enligt vår bedömning varit onormalt lång:

- I ett fall dröjde det knappt ett år innan en enkät som skickats ut sammanställdes (701-12776-2005)

- Ett egeninitierat tillsynsbesök i en enskild verksamhet i slutet av september fattades beslut om i slutet av mars, d.v.s. sex månader senare (tillsyn enl 13 kap. 3 § SoL) (701-12921-2006)
- Webbenkät skickades ut och följdes av tillsynsbesök. Beslut fattades ca sex månader efter det sista tillsynsbesöket. (tillsyn enl 13 kap. 3 § SoL) (701-7226-2006)

Rekommendationer

Vi rekommenderar att social- och jämställdhetsenheten utreder orsaken till de långa handläggningstider som noterats för ett antal av de granskade ärendena. Det är väsentligt ur såväl rättssäkerhets- som effektivitetsaspekt att tillsynsärenden handläggs utan onödig fördröjning.

Ansvarig revisor Aleksandra Popovic har fattat beslut i detta ärende.
Medverkande revisor Maria Gravåhs har varit föredragande.

Aleksandra Popovic

Maria Gravåhs